

meget fejl, om det ikke netop særligt var af denne Grund. Saa vil man maaske sige, at paa Herregaardene og de større Bøndergaarde kan Forholdet ikke være anderledes. Maaske; men jeg kunde fristes til at spørge: Hvorfor? Der var dog ingenting i Vejen for, at man kunde have en fælles Dagligstue, hvor man som Regel kunde opholde sig; hvis der saa kom fremmede, eller man ønskede at opholde sig for sig selv, kunde man trække sig tilbage til de andre Værelser. Det vilde hverken skade Husbonden eller Tyendet, om der kom mere Fællesskab og Forstaaelse, end der er visse Steder.

Jeg vil endvidere nævne en Ting, som er fremdraget under Behandlingen af dette Lovforslag, nemlig de Regler, man har villet give for det skolepligtige Tyendes Arbejde, at de ikke maa vækkes før Kl. 6 om Morgen og ikke arbejde de tre sidste Timer før Skoletid. Jeg forstaaer saa godt, at Hensigten dermed er god, og at den, som det allerede er omtalt af andre ærede Medlemmer, er at skaffe Børnene den nødvendige Frihed, for at de kan være oplagte, naar de kommer i Skole, saa de ikke sidder og sover dør. Det er rigtigt, og det ønsker vi allesammen. Men man maa paa den anden Side være klar over, hvad Følgen vil blive, hvis man vedtager denne Bestemmelse; det vil blive den, at man i Løbet af kort Tid kommer bort fra, at skolepligtigt Tyende kommer ud at tjene. De faar simpelt hen ikke Plads; thi det kan de ikke, naar de skal i Skole hver Dag. Saa kan man sige: Er det ikke ogsaa bedst for Børnene selv, at de bliver fri for at komme ud at tjene? Derom kan der være delte Meninger. Der kan maaske være visse Hjem, hvor det er bedst for Børnene at blive hjemme, men i det store og hele tror jeg ikke, det gælder. Jeg tror ikke, at Børn i Regelen har nogen Skade af at komme ud at tjene, og navnlig gælder det for Drengenes Vedkommende. Hvad Pigerne angaar, vil en dygtig og fornuftig Husmoder jo altid kunne give dem noget at bestille og lære dem at bestille noget; men derimod for de halvvoxsne, store Dreng paa indtil 13—14 Aar er det efter min Mening absolut ikke godt, at de gaar i Hjemmet, hvor der ikke gøres nogen Brug af deres Kræfter. De skal have Afløb for deres Kræfter, og faar de ikke noget nyttigt at bestille, fører det let til, at de laver Gavtyvestreger, for at bruge et mildt Udtryk. Jeg tror altsaa heller ikke, man i den Retning gør dem nogen Tjeneste, og jeg tror, at her gælder det samme, som jeg sagde med Hensyn til det andet Spørgsmaal, at Misbrug, som maaske undtagelsesvis har

fundet Sted tidligere, ganske vil forsvinde af sig selv, fordi man ikke har saa vanskeligt ved at faa Plads til Børnene hos gode Husbønder.

Af Hensyn til den fremrykkede Tid skal jeg ikke nærmere komme ind paa at omtale de stillede Ændringsforslag, og heller ikke skal jeg gaa yderligere ind paa selve Sagens Realitet. Jeg har kun villet udvikle Grunden til, at det ærede Medlem fra Holbæk (Tange) og jeg ikke er Medforslagsstillere, og til, at vi ikke selv har stillet Ændringsforslag og heller ikke vil deltage i Afstemningen over de stillede Ændringsforslag. Og jeg maa forbeholde mig at stemme mod selve Lovforslaget, fordi jeg anser det for at være skadeligt. Jeg skal endnu kun tilføje, for at undgaa Misforstaaelse, at hvis man vilde sige, at naar dette Lovforslag ikke bliver vedtaget, bliver vi ved at leve under den gamle Tyendelov, og den har dog alle været enige om var forældet og daarlig, saa vil jeg for mit Vedkommende indrømme det; jeg har sagt lige fra Begyndelsen, at den gamle Tyendelov, hvorunder vi lever, anser jeg for aldeles forældet og ønsker den snarest muligt afskaffet. Men jeg mener, at hvis vi faar vedtaget Lovforslaget som det, der her foreligger, staar vi længere fra Maalet; saa faar vi nemlig ikke lavet en anden Tyendelov saa snart igen, og jeg anser ikke dette Forslag for at være gavnligt. Hvis vi derimod bliver ved den gamle Tyendelov, vil den nødvendigvis blive afskaffet i Løbet af meget kort Tid, fordi alle er enige om, at den er forældet, og at den bør afskaffes.

Sabroe: Jeg vil sige til det ærede Medlem (R. Andersen), der nu havde Ordet, at det har været den almindelige Opfattelse i Tyendekommissionen, at hvis man afskaffede den bestaaende Tyendelov, og der ikke kom nogen anden i Stedet, vilde der i alle Konflikter mellem Tjenestefolk og Husbønder blive dømt ud fra Sædvaneretten, det vil sige, at skønt der ikke var nogen Tyendelov, var den der alligevel, fordi de gamle Regler og Bestemmelser, som har været gældende for Tyender og Husbond, faktisk vil blive ved at virke. Det er ogsaa den Opfattelse, som den højtærede Justitsminister har gjort gældende, og skønt det ærede Medlem har paataget sig en overordentlig fremskridtsvenlig Mine, er han bundreaktionær. Jeg skal ikke paa dette Tidspunkt komme ind paa en nærmere Imødegaaelse af den ganske flotte Paastand om, at det er en „saga blott“ med de slette og daarlige Tyendekamre